

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

KOŁOBRZEG

3187

1. Nazwa

394/1

REDUTA SOLNA

2. Czas powstania

1832-1836

4. Adres

ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy
Skansenie Morskim

nr ewidencyjny działki: 5/2 obręb 3 gminy Miasto
Kołobrzeg ^{oz.} _{oz. M. obr. 3}

nr księgi wieczystej

5. Przynależność administracyjna

województwo zachodniopomorskie

powiat kołobrzeski

gmina Miasto Kołobrzeg

6. Współrzędne geograficzne

N: 54°10'36.6", E: 15°33'35.4"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Kolberg, Colberg

8. Właściciel i jego adres

Gmina Miasto Kołobrzeg

9. Użytkownik i jego adres

Chorągiew Zachodniopomorska ZHP
Bałtycki Hufiec Morski w Kołobrzegu
ul. Słowińców 1
78-100 Kołobrzeg

A-1880, 04.10.04, 1964

11. Materiały graficzne

Widok na redutę od południa

12. Historia

W 1807 roku w miejscu obecnej reduty zbudowano lekką fortyfikację polową - tzw. przyczółek mostowy (Salinen Brückenkopf). Jego celem była ochrona przed nieprzyjacielem, ale nie zdała ona egzaminu i została zdobyta z marszu. Po zakończeniu walk wyciągnięto z tego wnioski i podczas ostatniej modernizacji Twierdzy Kołobrzeg w latach 1832-1836 zbudowano w tym miejscu nową fortyfikację.

W marcu 1945 roku w fortyfikacji i jej okolicy bronił się Volkssturm. Polacy zdobyli to miejsce 16 marca 1945 roku.

W 1959 roku, podczas Harcerskiej Konferencji Żeglarskiej poświęconej wychowaniu morskiemu, podjęto decyzję o zorganizowaniu Harcerskiego Ośrodka Morskiego w Kołobrzegu. W 1960 roku tereny po lewej stronie Kanału Drzewnego z Redutą Solną przekazano harcerzom. Ośrodek otwarto w 1961 roku, ale prace na tym terenie trwały jeszcze wiele lat.

W latach 90-tych XX wieku obiekt popadł w ruinę. Wyremontowany, obecnie służy na potrzeby harcerzy, a także prowadzona jest w nim działalność turystyczno-edukacyjna pod nazwą „Piracka Przygoda”. W 2013 roku przy reducie powstał Skansen Morski Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu.

13. Opis

sytuacja: Obiekt znajduje się w Porcie Rybackim, pomiędzy Kanałem Drzewnym a linią kolejową Kołobrzeg-Szczecin. Od wschodu sąsiaduje ze Skansenem Morskim, a od strony południowej znajduje się Kołobrzeskie Centrum Przesiadkowe przy ul. Bałtyckiej.

materiał, konstrukcja, technika: Obiekt zbudowany z cegły o wymiarach 8x15x30 cm. Ściana prosta, z ryzalitem na osi. Budowla przedzielona na osi na dwie symetryczne części. Reduta kryta dachem papowym, dwuspadowym (ryzalit) i płaskim (część główna), ze świetlikiem i kominami. Konstrukcja ścian zakończona z zewnątrz u szczytu fryzem arkadkowym. Posadzka ceglana. W wale obok od strony wschodniej, podwalnia.

rzut: Główna część ma kształt $\frac{3}{4}$ koła, z ryzalitem od strony północnej. Otoczona wałem ziemnym i fosą.

bryła: Bryła reduty zwarta, symetryczna. Obiekt jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, z dwoma ceglanymi kominami.

elewacje: Od północy ryzalit na osi. Korpus przedzielony na dwie symetryczne części połączone dwuspadowym dachem. W lewej części korpusu otwór drzwiowy z półkolistym łukiem i drewnianymi drzwiami, do których prowadzą kamienne jednobiegowe schody z ceglanym podestem. Ryzalit na rzucie półkoła z dachem z niskiego stożka krytego papą. W murze ryzalitu 6 otworów strzelniczych zglifowanych do wewnątrz, w tym 4 małe zamknięte łukiem odcinkowym i dwa łukiem płaskim, okratowane. W prawej części korpusu cofnięty otwór okienny zamknięty łukiem kolistym i okratowany (pierwotnie pełnił funkcję otworu drzwiowego). Całość zamknięta fryzem arkadkowym z arkadkami półkolistymi z konsolkami. Elewacja południowa na kamiennej podmurówce. Okna strzelnicze zamknięte łukiem odcinkowym osadzone na 15 osiach w rytmie: 2 wąskie prostokątne zglifowane do wewnątrz i kwadratowe duże okno, również zglifowane do wewnątrz, w środkowej części przebudowane. Całość zakończona fryzem arkadkowym, jak w ryzalicie, również przebudowanym. Podwalnia wmurowana w wał otaczający redutę. Wmurowane drzwi drewniane, płaskie, znajdują się w ścianie ceglanej z dużym łukiem półkolistym.

wnętrze: W korpusie głównym znajdują się 3 pomieszczenia, jedno w ryzalicie. Sklepienie kolebkowe z lunetami. Posadzka betonowa, polerowana (lastryko). W posadzce kanały grzewcze. Okna drewniane, część otworów strzelniczych wyposażona w kwadratowe płyty PCV. Pomieszczenie główne połączone z ryzalitem kanałem grzewczym, zakończonym łukiem odcinkowym.

Wnętrze podwalni ze sklepieniem kolebkowym i ceglaną posadzką. Z boku wału do środka prowadzi drugi otwór wejściowy z drewnianymi drzwiami. Od strony południowej znajduje się studnia z wodą i kominiek.

wyposażenie: Stalowe uchwyty do mocowania armat.

instalacja: elektryczna, wodno-kanalizacyjna, grzewcza (piec na drewno).

14. Kubatura 400 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 180 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne militarne	17. Użytkowanie obecne turystyczno-edukacyjne
18. Stan zachowania Ogólny zły. Kamienie fundamentów kruszą się. Ściany zewnętrzne pękają, nie były poddane zabiegom konserwatorskim. Ściany wewnętrzne stan dobry, w niektórych częściach tynk. Sklepienia i strop w stanie dobrym. Podwalnia zawilgocona, ściany zewnętrzne uszkodzone. Stan sklepienia dobry, stan wału dobry, ale ulega erozji. Fosa zarośnięta.		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie Przeprowadzenie prac związanych z usunięciem wilgoci zarówno z budynku reducty, jak i pomieszczeniu pomocniczym, (dawny magazyn prochu), zabezpieczenie wału przed dalszą erozją, pogłębienie i oczyszczenie fosy.	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

- Ryszard Henryk Bochenek, 1000 słów o inżynierii i fortyfikacjach, Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warszawa 1980.
- Hieronim Kroczyński, Relikty nowożytnej twierdzy kołobrzesckiej we współczesnej architekturze miasta, Kołobrzesckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, Kołobrzeg 1993.
- Hieronim Kroczyński, Twierdza Kołobrzeg, Barwa i Broń, Warszawa 2000.
- Robert Dziemba, Historia Kołobrzegu, dla średniozaawansowanych, Wydawnictwo Kamera, Kołobrzeg 2018.

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Tekst Robert Dziemba, 28.09.2019

plany, rysunki Robert Dziemba, Agnieszka Kasperowicz, Maciej Gibczyński

fotografie Robert Dziemba, 3.08.2019

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

26. Załączniki

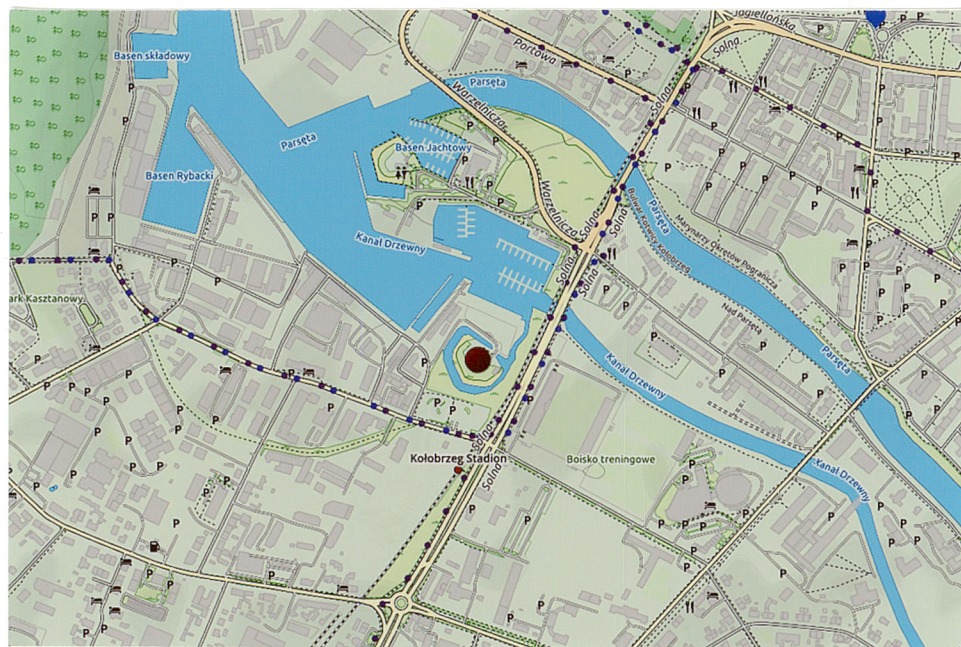
10

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

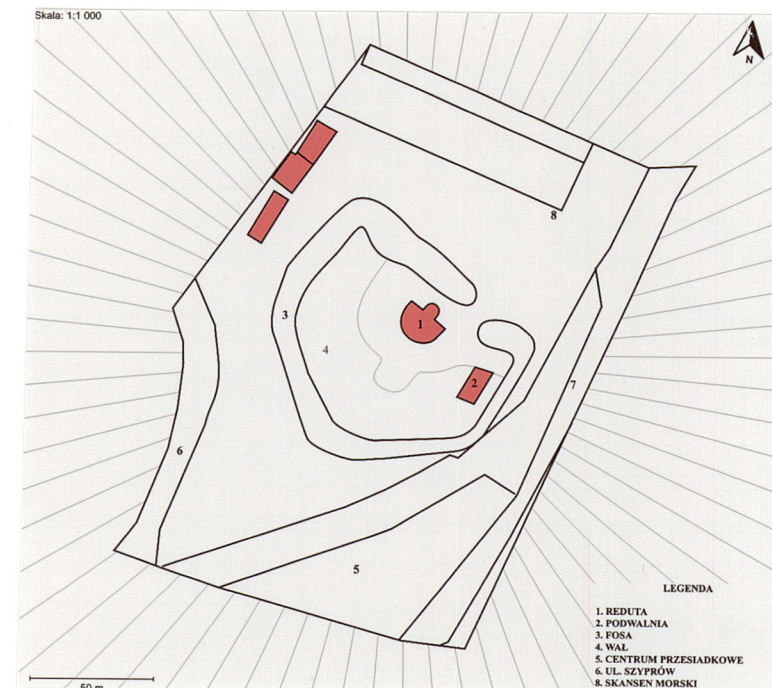
Nr 1

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Plan orientacyjny

Plan sytuacyjny

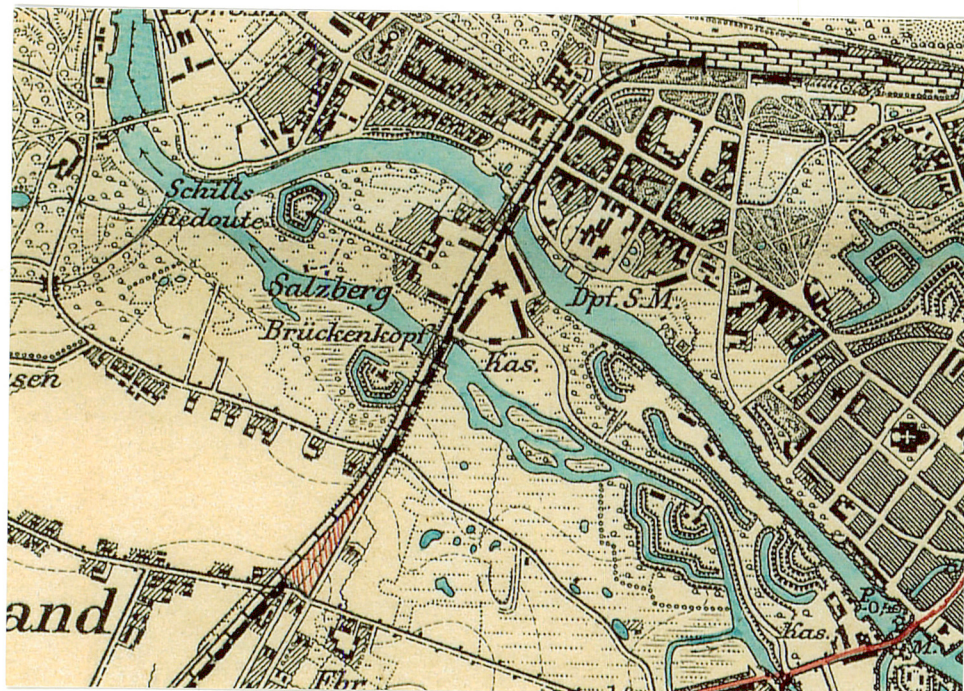

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

28.03.19 RD

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Mapa miasta z 1890 roku

Reduta przed 1945 rokiem

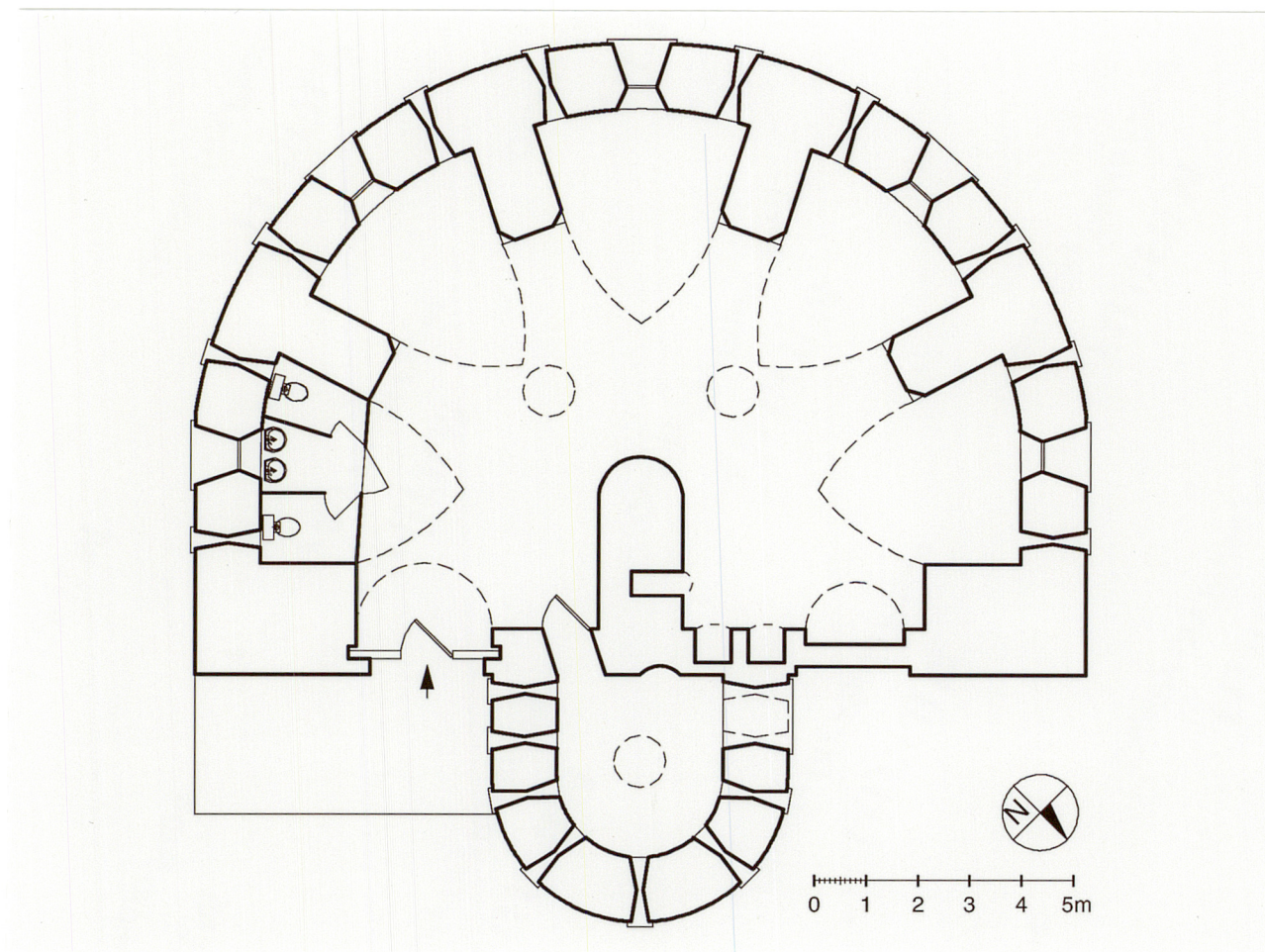

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

29.09.19 RD

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Rzut

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

28.01.19 RD

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok od zachodu

Widok od północnego zachodu

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

28.09.13 Rd

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok od północy

Wnętrze reduty, widok w kierunku drzwi wejściowych

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok wnętrza

Wnętrze reduty, widok na otwory okienne

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

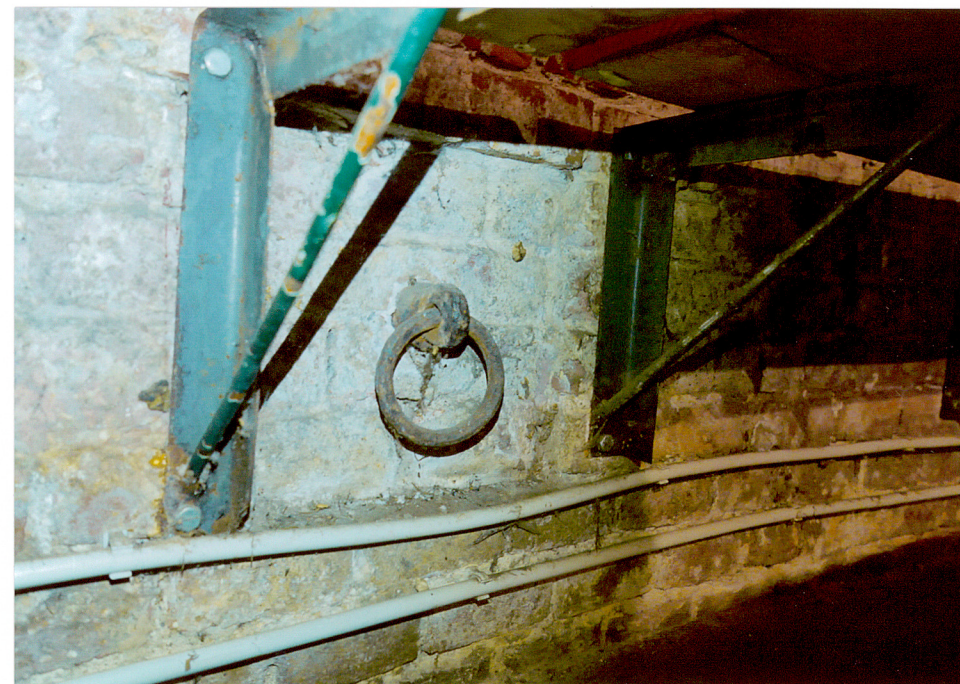
Nr 7

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok wnętrza – konstrukcja nośna sklepienia

Metalowa obręcz w ścianie

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

28.08.13 R D

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 8

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok wnętrza – przyłączy kanału grzewczego

Wnętrze pomieszczenia gospodarczego

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

28.08.13 R.D.

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Widok na wał reduty w kierunku południowym

Wejście do podwalni

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

29.08.18 R

1. Miejscowość	KOŁOBRZEG	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres REDUTA SOLNA ul. Szyprów, w Porcie Rybackim, przy Skansenie Morskim	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	MIASTO KOŁOBRZEG		
3. Powiat	KOŁOBRZESKI		
4. Województwo	ZACHODNIOPOMORSKIE		

Wnętrze podwalni

Opracowanie załącznika: Robert Dziemba
(data i podpis)

29.08.19 RL